

2025-07-03

Bolagsverket
Klimat- och näringslivsdepartementet
Finansdepartementet
Justitiedepartementet

Behov av förlängt öppethållande av Bolagsverkets näringslivsregister

Inledning

Bankföreningen vill med denna framställan först uttrycka ett välkommande av Bolagsverkets planerade API-lösning. Dock behöver vi påtala de negativa konsekvenser som den korta tidsfristen inför den planerade nedstängningen av Näringslivsregistret kommer att få för banker i Sverige och i förlängningen möjligheterna till en effektiv brottsbekämpning på finansmarknaden.

Efter behandling inom Bankföreningen med medlemmarna (inkluderat alla de största bankerna på den svenska marknaden) har konstaterats att den annonserade stängningen den 30 september 2025 av Bolagsverkets näringslivsregister kommer att få mycket besvärande konsekvenser för bankernas kontroller och arbete med brottsprevention. Tiden för förberedelser hos bankerna för denna genomgripande åtgärd är alldeles för kort. Ytterligare ett dilemma är att den förslagna API-tjänsten till en början dessutom kommer att sakna väsentlig information.

I en tid där brottsförebyggande och brottsbekämpande aktiviteter prioriteras, anser vi att denna nedstängning står i strid mot vad bankerna tillsammans med myndigheter och regeringen arbetar för. Näringslivsregistret i dagens utformning är samhällskritisk och nödvändig för att kunna upprätthålla och uppfylla lagstadgade krav på bankers operativa arbete, motverka finansiell brottslighet och säkerställa betalflöden till kunder, företag och myndigheter. Detta kommer att gälla till dess att motsvarande funktionalitet återfinns i API-lösningen enligt en rimlig tidplan som bankerna har möjlighet att anpassa sig till.

Bankernas användningsområde för Näringslivsregistret

Näringslivsregistret används bland annat dagligen av banker för att:

- säkerställa KYC och kunna verifiera företagets identitet, förstå dess ägarstruktur och verksamhet, samt bedöma risken för att företaget kan användas för penningtvätt eller annan finansiell brottslighet
- hantera motpartsmonitorering, kontinuerliga övervakningen av företagskunders beteende och riskprofil för att upptäcka avvikelser som kan tyda på penningtvätt, bedrägeri eller annan otillbörlig verksamhet
- uppfylla kreditgivningskrav, säkerställa att företagskrediter beviljas baserat på korrekt, uppdaterad och tillförlitlig information i enlighet med lagstadgade krav på kreditprövning och riskbedömning.

Registret utgör därmed en grundläggande funktion för att banker ska kunna fullgöra sina skyldigheter enligt såväl nationell som internationell lagstiftning.

Övergången till API-lösningen och alternativa lösningar

Bankerna välkomnar den av Bolagsverket föreslagna API-lösningen och ser framemot denna. Dock behöver säkerställas att funktionaliteten till fullo motsvarar dagens näringslivsregister. Vidare behövs en rimlig omställningstid, dels för tecknande av avtal, dels för tekniska anpassningar i bankerna.

Den alternativa lösningen med personlig licens som föreslås är inte lämplig enligt GDPR för bankpersonal inom exempelvis brottsbekämpning. Inte heller den alternativa lösningen i form av XML paket ses som fungerande. Denna kräver en lång anslutningstid med avtal och bred utveckling. Detta kan dels inte lösas till september, dels är processen alldeles för omfattande som övergångslösning i avvaktan på en fungerande API-lösning.

En annan alternativ lösning är att bankerna hämtar information från marknadsaktörer som tillhandahåller sådana tjänster, i stället för att hämta informationen från näringslivsregistret. Detta sker i viss mån redan idag men är inte fullständiga lösningar hos bankerna. Att ingen information som tillhandahålls via Näringslivsregistret faller bort behöver säkerställas.

Konsekvenser vid nedstängning

Om Näringslivsregistret stängs ner redan den 30 september 2025 riskerar detta att leda till bristande regelefterlevnad, försämrad förmåga att motverka ekonomisk brottslighet samt kundpåverkan och operativa störningar. Detta gäller även om andra marknadstjänster för dylik information nyttjas av vissa banker.

Utan en fullständig beskrivning av gapet mellan dagens register och morgondagens API-lösning kan konsekvenserna inte ens fullt ut utredas.

Förslag till åtgärd

Vi föreslår att:

- Bolagsverket skjuter upp beslutet om nedstängning tills en fullständig gapanalys och konsekvensanalys har genomförts.
- Bolagsverket fortsätter att utveckla API-lösningen och håller riktningen för att, vid lämplig tidpunkt helt övergå till denna.

Bankföreningen tillsammans med berörda medlemmar står till förfogande för att delta i fortsatt dialog.

Sammanfattning

Bankföreningen vill med denna framställan framhålla att fortsatt tillgång till Näringslivsregistret för bankerna enligt nuvarande rutiner är avgörande för att upprätthålla ett fungerande och säkert finansiellt system i Sverige.

Näringslivsregistret bör därför inte stängas den 30 september 2025. Vi välkomnar en framtida övergång till den av Bolagsverket föreslagna API-lösningen enligt en rimlig och avstämd tidplan, så snart det säkerställts att alla för bankerna väsentliga uppgifter kan tillhandahållas.

SVENSKA BANKFÖRENINGEN

Hans Lindberg

Paula Kjellin